RAUDA rudens vėjas, staugia už langų,
Man krūtinėj ilgu, liūdna, neramu -
Skruostu nuriedėjo ašara viena,
O širdis vaitoja laisvės alkana...

Pabundu iš sapno, praveriu akis -
Aidi sargo žingsniai, raktų skambesys,
Niekas nieks nežino, kiek tu čia kenti
Kalinio dalužė, ak, sunki, sunki...

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjudis

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA
911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL
Telef: FR 6-5416

"Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois."

EINA SEPTYNIOLIKTUS METUS | 1963 GEGUŽĖS - MAY 30 | Nr. 11(904)

VISAS LAISVASIS PASAULIS DIDŽIUOJASI

AMERIKOS LAIMĖJIMAIS, L. G. COOPER'IUI

apskridus žemę 22 kartus

Amerika dar kartą pademonstravo savo technikos laimėjimus, pasiųsdama į erdves kapsulę ir minutės tikslumu ją nuleisdama į žemę.

Amerikietis astronautas, majoras L. G. COOPER, atlikdamas tą istorinę kelionę, buvo viso laisvojo pasaulio sekamas televizijos ir radio bangomis, -žodžiu, skridimas buvo atliktas stebint visuomenei.

Koks baisus kontrastas tarp vykdomų Amerikos bandymų užkariauti erdves ir rusų... Šiuo atvėju mes galėjome matyti daugelį skridimo stadijų, stebėti ir klausytis skrendančio astronauto pasikalbėjimus. Pas rusus - pasaulis tik tiek težino, kad "skrido" koks jų gagarinėlis ir kad laimingai nusileido... Vien žodžiai, kuriais jei nori tikėk, jei nori ne. Jokio konkretaus įrodymo. Lygiai tokiu pat "pasisekimu" pas juos galėjo skristi žmogus, bet galėjo būti ir plokštelė... Kad rusai gali iššauti raketas, atrodo, abejonių nėra -gali. Bet tarp iššovimo raketos ir komplikuotos procedūros patalpinant žmogų į ją, yra milžiniškas skirtumas..

Mes džiaugiamės šiais Amerikos laimėjimais, nes jie reprezentuoja laisvosios minties veržimasi į nežinomas iki šiol erdves!

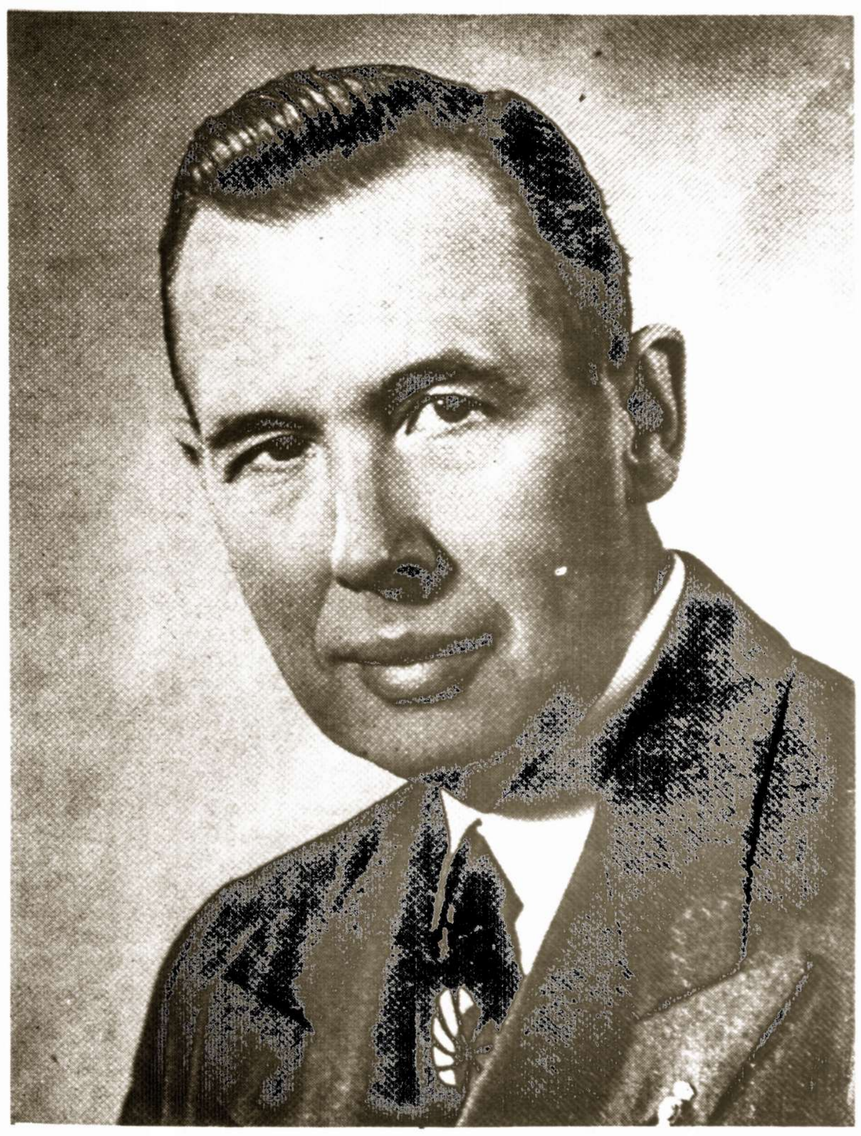

ANTANAS OLIS

A.a. ANTANĄ OLĮ PRISIMENANT

Jo 5-ių metų mirties sukaktyje

Sukanka jau penkeri metai, kai lietuviškoji išeivija Amerikoje neteko savo vieno iš didžiųjų visuomenininkų ir politikų ANTANO OLIO.

Kas buvo Olis lietuviškai išeivijai - reikalas plačios monografijos ir studijų, šiandien gi, atiduodami pagarbą Jo atminimui, mes tebesinešio jame gailėstį, kad Jo gyvybės siūlas buvo per anksti nutrauktas, kad Jo asmenybė šių dienų lietuviškam gyvenimui būtų buvusi dar taip reikalinga ir Lietuvai naudinga.

Deja, likimas nėra mūsų rankose, su mumis tėra likęs tik Jo gyvenimo atminimas ir rodytas darbais pavyzdys, kaip reikia mylėti savąjį kraštą ir kaip reikia jam dirbti. Jo netekimą gal daugiausia junta Amerikos tautinė srovė, iš kurios Jis buvo išaugęs ir kuriai nuoširdžiausiai dirbo iki paskutinių savo gyvenimo valandų.

Nulenkdami galvą pagarbai prieš Jo atminimą, mes tikime, kad Jo rodytas pavyzdys liks visada su mumis ir sunkiausiose valandose, kovojant dėl Lietuvos laisvės.

Sustokim girtis baidyklėmis...

Turiu mintyje nesenai įvykusią vieną tarptautinę parodą, kurioje ir mes lietuviai turėjome savo skyrių. Noriu čia sugretinti du skyrius, buvusius toje parodoje, gi išvadas palieku pasidaryti patiems skaitytojams.

PIRMASIS skyrius-paviljonas lietuvių... Jo fone -didelė fotonuotrauka, vaizduojanti nemokšiškai padarytą "smūtkelį", kuris yra daugiau panašus į išbadėjusį ubagėlį, nei to dailininko norėtą pavaizduoti šventąjį.. Reikia pasakyti, kad fonas techniškai yra įspūdingas ir jis duoda toną visam skyriui. Bet, vyrai milžinai, kurie einate į viešumą reprezentuoti lietuvių tautą, - pasakykite ką turi bendro šis sudžiūvęs ir susiraukšėjęs senukas su lietuvių tautos praeitimi, dabartine kova ir mūsų noru veržtis ir kovoti už Lietuvos laisvę?

Panašūs skyriai, mano giliausiu įsitikinimu, turi vaizduoti LIETUVĄ o ne būti kokiais nors bažnytinio meno kampeliais...

Jei mūsų tauta būtų gyvenusi tų "smūtkelių" dvasia, - mes tikrai laisvės nebūtume ragavę! Būtume likę, kaip tas smūtkelis kur nors istorijos pakampėje, beverkšleną apie sunkią padėtį...

MES BUVOME IR ESAME KOVOJANTI TAUTA, vadovauta didžios atminties karalių, tautos kovinės dvasios kelėjų ir vadovų, kaip Daukantas, Basanius, Kudirka, Šliupas, Smetona ir šimtai kitų, kurie šaukė tautą į kovą ir nurodinėjo jai kelius!

O kur toji KOVINĖ DVASIA mūsų viešuose pasirodymuose? Patikėkite man, mes labai klaidingai pristatome savo tautą svetimiesiems, tartum mes būtume kokie Thaiti ar kitos Ramiojo vandenyno salos tauteliukštė, tegalinti pasigirti tik savo laukiniais šokiais ir baidyklėmis...

Su manim buvęs kartu prancūzas, vos tik įžengęs į lietuvių skyrių ir išvydęs foną, klausia manęs:

- Kokia čia baidyklė?...

O, Viešpatie, galėjau iš gėdos stačia galva į žemę prasmegti... Ką aš galėjau jam atsakyti? Kaip aiškinti tą nelaimingą "smūtkelį"? Dėstyti archainę meno istoriją?...

Tiesa, staluose gintaras, audiniai, gražūs rankdarbiai, bet jie taip mažai ką tepasako užsieniečiui apie Lietuvą, ypač tam, kuris šimtais kartų matė ir kitų tautų gražius išdirbinius. Juk ir vokiečiai didžiuojasi gintaru, ir kartais daug prašmatnesnės gamybos...

Toks buvo mūsų paviljonas...

ANTRASIS SKYRIUS, netoliese nuo mūsų... Įeini - fonas didelis ir įspūdingas - visa eilė biustų, -visa Jogailos dinastija, ryškiai pažymint, kad Lenkija turi praeitį, siekiančią giliuosius amžius... Kad Lenkija "turi" Lvovą ir Vilnių (neskaitant jau Krokuvos!), kad ji ir šiandien gyva politiškai, ekonomiškai ir kultūriškai...

Pagaliau, juk ir lenkai turi savo meną, manau, turi kur nors muziejuose ir "smūtkelių", bet juos po viešas parodas nevežioja, jais nesididžiuoja ir jų pagalba nereprezentuoja pačios Lenkijos... Iš jų paviljono susidaro toks įspūdis, kad Lenkija nėra, taip kaip Lietuva, verkšlenantis senukas...

Pabaigai, tebūnie leista man jau grynai mano vaizduotės padarą perduoti jums, skaitytojai...

ĮEINU Į LIETUVOS PAVILJONĄ.. Fonas - didelis, didelis, visą sieną

- nukelta į 2 puslapį -

Pigiausia - linksmiausia — visiems lietuviams

GEGUŽINĖ BUČO DARŽE

RENGIAMA LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDŽIO trijų skyrių: CICERO, Dr. VIDŪNO ir I-ojo ČIKAGOS vadovybių įvyks

Birželio 2d.

SEKMADIENĮ, Pradžia 1 val. p. p.

GROJA GERAS A. MARKAUSKO ORKESTRAS. VEIKS UŽKANDŽIŲ, GĖRALŲ BUFETAI. KAS MĖGSTA ŠOKIUS, GRYNĄ ORĄ IR ATSIGAIVINIMĄ - KVIEČIAMI PRALEISTI KELIAS GRAŽIAS VALANDAS GAMTOJE IR PAREMTI KILNŲ TIKSLĄ, NES VISAS

Pelnas SKIRIAMAS Liet. Tautinių Šokių Šventei paremti

NEPAMIRŠKITE VISI ČIKAGOS, CICERO BEI ARTIMŲJŲ APYLINKIŲ LIETUVIAI ATSILANKYTI!

Žydai komunizmo talkoje

Nei Maskva, nei jos agentai mūsų nenutildys!

Rašo: J. Kadagys

Kas pažįsta komunizmą, tas sutiks kad komunizmas ir tiesa, kaip ugnis ir vanduo, yra du nesuderinami dalykai. Komunistai bijo tiesos ir ginasi nuo jos visomis, net pačiomis žiauriausiomis, priemonėmis. Laisvės siekimas ir tiesos skelbimas komuniztiniuose kraštuose laikomas didžiausiu nusikaltimu ir už tai baudžiama net ir be "liaudies teismų", mirties bausme... Juk į laisvę bėgančius jie šaudo be jokio įspėjimo, nes dvidešimtojo amžiaus barbaras neži no jokio žmoniškumo ar gailėstingumo. Jis savo tikslų siekia džiunglių moralės dėsniais vadovaudamasis. Tragiški įvykiai veik kasdien kartojasi rytų Berlyne, prie komunistų pastatytosios gėdos sienos.

Kodėl gi komunistai, lyg ne šio šimtmečio žmonės, laiko savo rubežius užminavę, apygliuotomis vielomis aptvėrę ir saugo juos enkavedistų ir šunų eilėmis. Atsakymas labai paprastas-jie bijo tiesos.

Žmonių jie turi pakankamai, gal net per daug, jie jų nevertina. Jie neišleidžia iš savo imperijos jų tik todėl, kad tie neišneštų į laisvus kraštus t i e s o s apie jų ten sukurtą pragarą. Chruščiovas net nesigėdino prieš visą pasaulį atsitverti mūrų siena Berlyne, kad tik sulaikyti pabėgelių mases, kad sulaikyti tiesą, kad apsaugotų nuo jos savo pavergtuosius kuriuos taip vilioja turėta laisvė ir Vakarų kultūra.

Todėl, argi reikia stebėtis, kad Kremlius nei valandos nenuleidžia akių nuo tremtinių, kurie vienu ar kitu būdu yra atsiradę užsieniuose ir dabar negrįžta į savo pavergtus kraštus.

Maskva d ė j o visas pastangas tuoj po II-ojo Pasaulinio karo susigrąžinti pabėgelius. Kai Maskvai tatai ne visiškai pavyko, praslinkus kiek laiko, staiga ėmė gražia viliojančia dainele masinti sugrįžimą... ėmė leisti laikraštį, siūlyti "bendradarbiavimą", verbuoti dvasinius palūželius savai talkai... Pasisekimo ir čia neturėta... Užverbuoti jų agentai tuoj buvo išaiškinti ir lietuviška visuomenė nuo jų nusigrįžo. Štai dabar įeiname į naują komunizmo akcijos prieš pabėgelius stadiją: vėl grįžtama prie teroro, grąsinimų, šmeižtų ir jų agentų organizuojamų "mitingų" gadynės... Tikslas tas pats, keičiasi tik priemonės.

Kadaise komunistai žudė esančius pabėgelius Vakarų pasaulyje atentatais (Bandera ir šimtai kitų), dabar bando juos nužudyti moraliai -persekiojimu ir teroru, šmeižimu. Ir visa tai komunizmas daro ne dėl ko kito, bet vien bijodamas tiesos! Jie žino, kad pabėgeliai yra gyvi liudininkai to teroro, skurdo ir mirties, kuri tensiaučia. Pabėgeliai yra didelė kliūtis komunizmui Vakarų pasaulyje paskleisti melą. Tad reikia juos bile kuria kaina sunaikinti! - šaukia Kremliaus valdovai, aidu atsiliepia komunizmo agentai laisvuose kraštuose..

Lietuvoje jie vėl pradėjo kelti bylas "liaudies teismuose" vis dar tebenaikinamiems kovotojams dėl Lietuvos laisvės... Mirties piūtis nelaimingame krašte nesustoja. T ų bylų eigoje rusas okupantas suranda "karo nusikaltėlius" ir Vakarų pasaulyje.. Tuos pačius "nusikaltėlius", kuriuos dar prieš pusmetį viliojo sugrįžti į tėvynę, kuriems tiesė "bendradarbiavimo" ranką... "Dokumentus" ir "liūdininkus" savo teismams enkavedistai lengvai parūpina kiek ir kokių tik reikia. Šioje srityje jie yra nepralenkiami pasaulinio mąsto specialistai!

Lietuviška išeivija įeina į naują komunistinio teroro erą, kuri, nusimovusi "bendradarbiavimo" pirštinę, tiesia jau kruvinas rankas į visus kovojusius už savosios tautos laisvę, vadindama juos banditais, nacių koloborantais, žydų žudikais.

Komunistai dabar kaltina žymesniuosius mūsų veikėjus, vasiškius ir šiaip aktyvesnius kovotojus iš pirmųjų išlaužtais nusikaltimais, kad užčiauptų jų burnas, sugriautų jais pasitikėjimą ir jų įtaką, kad įvarytų baimės kitiems ir, svarbiausia, kad parodytų laisvajam pasauliui, jog tikėti ką pabėgeliai sako ir rašo apie komunizmą negalima... Jie dabar naudoja paskutinę kortą pabėgeliams sunaikinti ir jų čia įgytą pasitikėjimą sužlugdyti. O tuo tarpu, už geležinės uždangos nieko negirdėti apie Rainių, Praveniškių, Panevėžio, Zarasų, Červenės ir Katyno skerdynes.. Šių ir tūkstančio kitų vietovių žudikai šiandien sėdi aukštuose komunistų hierarchijos postuose.. Jų niekas neieško, bylų jiems nekeliama.. Jiems už jų kruvinus darbus segami blizgantieji ordenai...

Maskvai vos tik nutarus pakeisti taktiką ir paspaudus akcijai mygtuką, nors ir negausūs šio krašto komunistai, bet ištikimi Maskvos pastumdeliai, labai aktyviai įsijungė į pabėgelių šmeižimą. Šioje akcijoje, kaip matome iš spaudos, gana aktyviai reiškiasi ir mūsų tautos išdavikai - lietuviai komunistai... Jie irgi šaukia mitingus ir reikalauja... išduoti "karo nusikaltėlius"!

Kaip žinome į tą akciją aktyviai įsijungė ir šio krašto tam tikros žydų grupės. Nesenai pasirodė rinkoje Ch. R. Allen parašyta (Maskvos dokumentais "paremta!") ir žydų laikraščio "Jewish Currents" išleista knygutė-briušiūra, pavadinta "Nacių karo nusikaltėliai tarp mūsų". Brošiūra platinama beveik pusdykiai čia Amerikoje ir Europoje. Tos brošiūros turinys, tikslas ir kam tuo norima pasitarnauti - abejonių nėra. Autorius-žydas Ch. R. Allen, praėjusio karo metu, kaip žvalgybos agentas, dirbo kur tai tolimuose Rytuose ir kas tuo laiku vyko Europoje jis tikrai negalėjo sekti. Jis kurį laiką tame pat laikraštyje spausdino Maskvai palankius straipsnius apie pabėgelius...

Maskva vėl iš naujo keldama savo buvusių sąjungininkų nacių kruvinus darbus, mielai panaudoja ir šio krašto dalį žydijos, kurie noriai talkininkauja lietuvių ir kitų pavergtų tautų diskriminacijai. Ko žydai tuo nori atsiekti, be pasitarnavimo Maskvai, nėra visiškai aišku. Nejaugi žydai yra jau taip tikri komunizmo laimėjimu?

Lietuvos nepriklausomybės laikais visos tautinės mažumos buvo lygiai traktuojamos ir naudojosi tomis pačiomis teisėmis ir laisvėmis, kaip ir lietuvių tauta. Žydų tautinė mažuma, dėl savo prekybinių palinkimų ir sugebėjimo, buvo, galima sakyti, išimtinoje ekonominėje ir socialinėje padėtyje. Pradžioje veik visa krašto prekyba, importas ir eksportas buvo žydų rankose. Tik kiek vėliau buvo pradėta steigti lietuvių kooperatyvai ir ekonominės bendrovės, kurios stengėsi betarpiai ir žymiai pigiau patarnauti krašto gamintojui ir vartotojui. Žydai gyvenimu nepriklausomoje Lietuvoje, rodos, skųstis negalėjo. Tačiau ypatingu lojalumu lietuvių tautai žydai nepasižymėjo. Apie 60% Lietuvoje tada nelegalios komunistų partijos narių sudarė ž y d a i . Tarp savęs lietuvių kalbos jie beveik nevartojo, net ir tie, kurie buvo gimę ir augę Lietuvoje.. Juos galėjai girdėti kalbant žydiškai ar rusiškai, bet jokiu būdu ne lietuviškai. Kodėl jie tada taip simpatizavo rusų kalbai-sunku pasakyti. Bet ne paslaptis, kad daugumas žydų tada simpatizavo ne rusų kalbai ir tautai, bet savo tautiečio K. Markso teorijai, kuri buvo įgyvendinama Rusijoje...

Komunistai skelbiasi, kad jie kovoja už darbininko teisių ir gerbuvio pagerinimą. Deja, nei Lietuvoje, nei šiame krašte, žydą dirbantį paprastą juodą darbą fabrike ar žemės ūkyje sunku surasti. Tuo tarpu komunizmui talkininkaujančių, atseit darbo klasės "gynėjų" (kuriai žydai nepriklauso) yra gana didelis procentas. Kodėl gi jie taip "susirūpinę" darbo klasės interesais? Iš kokių motyvų išplaukia tas jų kilnaširdiškumas, kai praktiškame gyvenime tas jausmas veik nepastebimas šioje tautoje? Čia ir yra didelis klausimas ar jie tai daro nuoširdžiai, ar tik norėdami patraukti darbo klasę į savo pusę, naudojant ją išimtinai savo egoistiniems tikslams. Šiuo klausimu yra gan daug įvairių nuomonių. Yra net tvirtinančių, kad komunizmas esantis antroji žydų religija, nes per ją jie tikisi užvaldyti pasaulį.

Mes, vyresnioji karta, dar gerai prisimename ir tas tragiškas lietuvių tautos dienas, kai 1940 m. birželio mėn. į mūsų mielą ir ramų gimtąjį kraštą pradėjo veržtis alkanos ir nuskurę, pusiau azijatiškos, komunistų gaujos.

Nei vienas padorus lietuvis tada nesidžiaugė ir jų nesveikino, nes jautė, kad jos slenka į Vakarus ne tautų laisvei ar žmonių gerovei ginti, bet mūsų ir kitų tautų laisves ir nepriklausomybes nuslopinti ir krikščioniškai kultūrai sunaikinti. Lietuvos žmonės puikiai juto, kad tos puslaukinės komunistų gaujos nieko gero mūsų kraštui nežada... Ir neilgai reikėjo laukti... Įvyko blogiau nei buvo tikėtasi. Buvo brutaliai nutraukta ne tik krašto laisvė ir nepriklausomybė, bet ir pradėtas žiaurus fizinis ir dvasinis tautos naikinimas, kuris tebesitęsia dar ir šiandien.

Mes taipgi labai gerai atsimename kas anomis dienomis su gėlėmis ir iškeltais kumščiais, mūsų didžiausiam nustebimui, džiaugsmingai sveikino tuos nuskurusius vergijos nešėjus, su jais gatvėse bučiavosi... Aiškią daugumą sudarė žydai, po jų ėjo vietos rusai ir lietuviai tautos, -tautos visokios padugnės.

Pirmosios bolševikų okupacijos metu žydai labai aktyviai talkininkavo okupantui visose srityse. Jų buvo pilna prilindę ir dominavo kitas taitybes visose įstaigose, neišskiriant ir NKVD tardymo ir kankinimo kamerų. Daugeliu atvėjų jie dalyvavo prie išvežamųjų į Sibirą sąrašų sudarymo, paties išvežimo žiaurių procesų ir prie didžiųjų ir masinių žudynių. Tai vis buvo tie "gerieji" Lietuvos žydai, kurie dabar verkšlena, kad lietuvių tauta jų nemylėjusi...

Šiandien žydai kaltina mūsų dvasiškiją ir inteligentiją prisidėjus prie žydų naikinimo Lietuvoje, kurį vykdė Lietuvą okupavusieji naciai. Bet yra neginčijamas faktas ir patys nuosaikesni (ne komunistai) žydai tai pripažįsta, kad naciams Lietuvoje siaučiant, mūsų dvasiškija kiek galėdama gelbėjo žydus nuo mirties. Yra žinomi faktai, kad Kauno ir Telšių kunigų seminarijose ir jų turėtuose ūkiuose buvo slepiami žydai ir žydės. Pavojui gręsiant, jaunesni žydai net buvo aprengiami klierikų rūbais, kad naciai jų neatpažintų. Tokių pavyzdžių buvo šimtai. Lietuvių tauta nepritarė tokiam brutaliam žydų naikinimui, nors jų ir nemėgo, pagaliau, neturėjo už ką ir mylėti.

Lietuvių tauta niekad nėjo ir neisnei su vokiečių naciais, nei su komunistais. Tie abu plėšrūs režimai nelinkėjo Lietuvai nieko gero, jie plėšė ir žudė, o komunistai ir dabar dar tebeplėšia ir tebežudo mūsų tautą. Yra tik toks skirtumas tarp tų dviejų banditiškų sistemų: naciai žudė daugiausia rasiniais sumetimais, o kumunistai- socialiniais ir tautiniais. Šios dvi sistemos-tironijos savo žiaurumu yra labai panašios ir abi yra šio šimtmečio juodžiausios dėmės žmonijos istorijoje.

Nėra abejonės, kad laisvė ir teisingumas nugalės. Dar nebuvo jėgos, kuri nugalėtų troškimą į laisvę, nenugalės ir komunizmas. Raudonoji šio šimtmečio vergija žlugs. Tik reikia, kad laisvas pasaulis geriau tą ąbaisą suprastų ir pažintų, drąsiau ir energingiau su ją kovotų visuose frontuose. Aimanavimai, bailumas, tupčiojimas vietoje ir nuolaidos komunizmo nenugalės.

Mes, kurie palikome savo kraštus už geležinės uždangos, kaip tik turime šventą pareigą prie tos kovos visomis išgalėmis prisidėti, nebojant nieko! Jokios Maskvos ir ar jos pakalikų (agentų) provokacijos, kaltinimai, grąsinimai ir šmeižtai negalinei minutei sustabdyti mūsų kovinių pastangų demaskuojant komunizmą. Ir nesustabdys! Mes nenutilsime ir jokios provokacijos mūsų burnų neužčiaups. Mes padarysime viską, kad pateis intume savo tremtį ir priartintume savo kraštui išsilaisvinimą!

SUSTOKIM GIRTIS BAIDYKLĖMIS

- atkelta iš 1-ojo puslapio -

užimąs paveikslas (arba padidinta fotonuotrauka), vaizduojąs LIETUVOS PARTIZANŲ LAISVĖS KOVĄ! Jo papėdėje karalių - Mindaugo (su ryškiai pažymėta jo karaliavimo data), Vytenio, Gedimino (su pabrėžimu, kad jis įsteigė Lietuvos sostinę VILNIŲ), Algirdo, Kęstučio, Vytauto (su nurodymu, kad jis kovojo su kryžiuočiais ir stabdė laukines totorių ordas slenkančias į Europą) biustais ar paveikslais... Svetimtautis neturėtų progos klausti "kokie čia velniai" kabo, - jam būtų iš karto aišku - LIETUVA yra sena Europos tauta ir valstybė! Argi ne to mes norime pasiekti savomis parodomis?

Ir netoli yra ir dabartinė Lietuvą. Jos pastangos kovoje dėl laisvės ir sovietinis genocidas...

Tokį lietuvišką paviljoną mačiau savo vaizduotėje, lydėdamas mano jau minėtą prancūzą į portugalų skyrių ir verkė manoji širdis, kaip kadaise Maironio įšvydus Trakų garbingą pilį.... kad mes, vyrai, nemokame nei kovoti (vieningai) dėl savo tautos, nei reprezentuoti(gražiai) jos!.... (a. b.)

****

Violeta Aukštakalnytė

Auksė Balčiauskaitė

Dalia Barmutė

Rita Baraitė

Kristina Civinskaitė

Beatričė Civinskaitė

Simas Dmukauskas

Aušra Gylytė

Laima Gliosaitė

LAISVOJI LIETUVA

FREE LITHUANIA

911 West 32 St. CHICAGO 8, Ill. Tel: FR 6-5416

entered as Second-Class mater at the post office at Chicago, Ill.
Published bi-weekly on Thursdays
by LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION
Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
Įgaliotas leidėjas — V. Kačinskas

Redaktorius — A. J. KAULĖNAS

Redakcinė Kolegija: V.Kačinskas, B. Navickienė ir K. Radvila.

GARBĖS LEIDĖJAI: J. Bagdanavičius, St. Jakubickas, dr. K. Liutkus, Br. Macianskis, dr. V. Misiulis, L. Virbickas

Prenumerata metams $ 5. Subscription per year $ 5 | Atskiras numeris 20 c. 20 c. per copy

Č. A. L. M. Tėvų Komitetas-"JAUNYSTĖS ŽIEDU," leidėjas. (Sėdi iš k. į d) E. Endrijonienė, P. Matulionis-pirmininkas, I. Šilkaitienė. (Stovi) P. Norvilas, J. Žebrauskas, Z. Bakaitis, E. Strasevičienė, P. Stankevičius -vicepirmininkas spaudos ir metraščio reikalams, P. Jurėnas.

"Bendradarbiavimo" giesmei nutilus...

Maskva, matyti, įsitikino, kad savo saldžia vilione apie bendradarbiavimą išeivių neįtikins ir jų gretų ne suardys, metė šias pastangas ir vėl grįžo prie seno ir išbandyto kelio - šmeižtų ir teroro.

Tas kelias Maskvai anais laikais davė šiokių tokių rezultatų. Dabar jį patobulina dar tuo, kad pirmiausia savo okupuotuose kraštuose surengia "teismus" jau senai jų pačių amnestuotiems buv. partizanams, juos apšaukdama ne vien rusų žudikais (kaip paprastai iki šiol būdavo), bet ir žydų naikintojais (!). Tai naujas tonas senoje giesmėje... Tokių bylų "parodymais" Maskvos valdžia bando kreiptis oficialiai į atitinkamas kitų kraštų vyriausybes, prašydama išduoti čia gyvenančius "nusikaltėlius". Bet jų pastangos vaisių neduoda, nes Vakarai jau žino, ką reiškia rusiškam žodyne žodis "banditas".. Jei oficialiose įstaigose rusai susilaukė visiško nepasisekimo, tai įkinkę savo agentus į darbą dabar visu platumu eina į visuomenę ir jai stengiasi įkalti į galvą tuos šmeižtus ir melus, kuriais kraštų vyriausybės nepatikėjo.

Maskvai pavyko įjungti į savo darbą ir kai kurias žydų organizacijas ir pavienius asmenis, kurie iš naivumo (o gal ir iš įsitikinimo) patenka į komunistinės propagandos bučių. Jų užkulyse matome senus ir išbandytus komunizmo agentus, betgi kurie laikosi šešėlyje, mažiausiai naudodami savas pavardes...

Toji akcija pradėta plačiu mastu, - Amerikoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Australijoje. Reikia manyti, ji dar plėsis, nes, kaip atrodo, pinigų jiems užteks...

Mes finansiškai, aišku, esame žymiai silpnesni nei jie, bet mūsų rankose yra t i e s a . Ir toji naujai pradėta rusiško komunizmo teroro banga praeis be pasisekimo. Pasaulis dabar nebėra toks aklas, koks buvo 1945 metais ir ima pažinti tikrąjį komunizmo veidą.

Mums tik gaila, kad tas "saldžios giesmės"-bendradarbiavimo periodas vistik padarė žalos (kad ir nedidelės) mūsų išeivijai. Jis sukompromitavo vieną kitą paskirą lietuvį, jis išmušė iš vėžių vieną kitą laikraštį. Juos rusai dabar išmetė į šiukšlyną, kaip nebereikalingus jiems talkininkus ir to tragizmo rezultate turime slankiojančius ir nerandančius sau vietos sudaužytas asmenybes, nebepritampančias prie lietuvių kovinės išeivijos gretų. Gaila.

Komunizmas buvo priverstas keisti savo taktiką ir tatai padaryti privertė mūsų darbai. Mes turime labai patikimų žinių, kad didelio susijaudinimo jiems kelia gausėjantis rezoliucijų, reikalaujančių Lietuvai laisvės, JAV Kongrese ir Senate skaičius. Maskvai šiandien būtų labai neparanku, jei tokie "kolonializmo"reikalai pasiektų JTO forumą. Maskvos vilkas iki šiol sugebėjo devėti avies kailį ir įtikinti ne vieną Afrikos-Azijos tautą savomis "geromis"intencijomis. Mintis, kad komunizmas yra ne kas kita, kaip nauju vardu atkuriama rusų imperija, jiems ir jų planams būtų labai žalinga.

Anksčiau vartotas metodas, mus kaltinant "banditizmu", kaip parodė patirtis, buvo nesekmingas. Niekas netikėjo. Dabar, kaip matome, įjungiama nauja gaida - antižydiškumas.

Mums ima juokas iš piktai besidraskančio Kremliaus vilko ir mes nebūdami dideli pranašai, jau šiandien jiems galime drąsiai pasakyti, kad ir šios jų pastangos pasibaigs dideliu nepasisekimu.

Nieko nepadarysi, -melą įpiršti kultūringam žmogui ir tautai, pasirodo, nėra jau taip lengva. Amerika nestovi Afrikos juodukų lygyje, -ji moka pati galvoti ir moka pasidaryti atitinkamas išvadas.

Laisvė ateina į pavergtuosius kraštus, nieko nepadarysi, kaip besidraskytų iš pykčio kruvinas Kremliaus vilkas.

Čikagos Aukšt. Lit. Mokykla

(DVYLIKTOJI ABITURIENTŲ LAIDA)

Čikagos Aukšt. Lituanistikos Mokykla jau išleido XII-tą abiturientų laidą! Baigusieji apleidžia mokyklą ne vien rankose nešini brandos atestatus, bet ir padovanodami visuomenei savo darbų, minčių ir pajėgumo gražų dokumentą - "Jaunystės Žiedus", -savąjį metraštį, ketvirtąjį iš eilės šios mokyklos mokinių kūrinį!

Netolimoje ateityje pasisakysime plačiau, -recenzuodami "Jaunystės Žiedus", gi šiandien, kartu su juos rengusiais pedagogais, Tėvų Komitetu ir visais tėvais, džiaugiamės tokiu gražiu lietuviško jaunimo būriu, ateinančiu su pavasariška jėga ir pasirengimu į mūsų tautos gyvenimą.

JAUNYSTĖS ŽIEDAI

MOKSLEIVIŲ METRAŠTIS

Lietuviais mes esame gimę,
Lietuviais ir norime būt!
Tą garbę gavome užgimę,
Jai ir neturim leist pražūt

Linkime jiems ir linkime iš visos širdies, kad pasėtas jų širdyse grūdas atneštų brandžiausius vaisius mūsų Tėvynei, kad jie savo darbais ir gyvenimu būtų verti garbingo lietuvio vardo, gyveną savo tautos garbei ir laimei, nepamiršdami šiandie pagrindinio įsakymo kiekvienam lietuviui - kova už mūsų pavergtos tautos laisvę yra v i s ų lietuvių švenčiausia pareiga! (m. m.)

Alvydas Jonikas

Jūratė Jokūbauskaitė

IŠDAVIKUS ŠAUDO

KIEKVIENA TAUTA, KURI NORI BŪTI GYVA, LAISVA IR NEPRIKLAUSOMA

(PAPILDOMOS MINTYS PEREITO NUMERIO STRAIPSNIUI - "TAUTŲ BUDELIAI IEŠKO KALTININKŲ")

Nėra tokio save gerbiančio ir savo laisvę mylinčio krašto, kuris nuo tautos parazitų nesigintų. Ginasi visi ir ginasi pačiomis aštriausiomis priemonėmis-naikindami savuosius išdavikus mirties bausmėmis.

Taip buvo daryta praeityje, taip daroma ir dabar. Kraštai, kurie nerado reikalo ar neturėjo noro apsivalyti nuo išdavikų, šiandien jau nebeegzistuoja, yra žuvę.

Toli neieškant pavyzdžių, štai keli iš šimtų: Amerika nupurto elektros kėdėje žydą Rosenbergą, išdavusį Rusijai atomines paslaptis, Prancūzija sušaudo buv. min. pirm. Lavalį (ir tūkstančius kitų prancūzų) už bendradarbiavimą su okupantu vokiečiu, Norvegija pakaria Kvislingą, Hitlerio patikėtinį ir taip toliau ir taip toliau. Taigi, kiekvienas kraštas turi teisę gintis ir ginasi savais įstatymais nuo išdavysčių, nes jos yra žalingos krašto gyvybei ir saugumui.

Šiandien kai kurios žydų organizacijos šiame krašte, talkininkaudamos komunistų pastangoms, apkaltino čia esančius lietuvius, latvius ir estus (bei kitus iš už geležinės uždangos išeivius), kad jie, esą, šaudę žydus..

Turime čia aiškiai ir tvirtai atskirti du faktus:

PIRMA - Masinis žydų naikinimas buvo vykdomas Hitlerio-Himmlerio įsakymu v i s o j e Europoje ir Lietuva, kaip tada vokiečių okupuotas kraštas, nebuvo jokia išimtis.

Žydų naikinime nei lietuvių tauta, nei jos savivaldos įstaigos, nei policiniai-savisaugos daliniai nedalyvavo. Ne tik nedalyvavo, bet net nešė pa našius persekiojimus ir ne vienas lietuvis paguldė savo gyvybę Dachau ir kitose vokiečių koncentracijos lageriuose, jau nekalbant apie vykdomą vokiečių terorą krašte, kur buvo išžudomi net ištisi lietuvių kaimai!

ABTRA - Tuoj kilus vokiečių-rusų karui (1941), laikinai, nors ir nepilnai per keliolika dienų, valdžia buvo lietuvių partizanų-laisvės kovotojų rankose, kol į kraštą sugužėjo vokiečių nacių kadrai.

Tuo laiku ne vienoje vietoje, partizanų karo lauko teismai nubaudė visą eilę lietuvių tautos išdavikų mirtimi, jų tarpe buvo žydų, Lietuvos rusų ir parsidavėlių lietuvių. Jų kaltė buvo aiški prieš lietuvių tautą. Bet tai nebuvo masinis žudymas, o teisėta ir teisinga bausmė išdavikams. Tegul šiandien žydai neverkšlena ir nesiskundžia pasauliui - deja, jų tauta buvo davusi daugiausia niekšų ir išdavikų, nusikaltusių lietuvių tautos saugumui ir išdavusių ne vieną lietuvį bolševikinei mirčiai.

Nebus kitaip ir ateityje - Lietuvių tauta atkakliai siekia sau laisvės ir ją pasieks! Teatsimena kiekvienas-kas bandys pastoti kelią tautai į laisvę, tas susilauks tokio pat likimo, kaip Amerikos žydas Rosenbergas, kaip prancūzas Lavalis ar norvegas Kvislingas.

Tokia jau yra geležinė tautų gyvenimo taisyklė: kas išduoda tautą, tas miršta niekšo mirtimi.

(Juk žydai irgi Eichmaną pakorė keršydami už padarytas jų tautai skriaudas!)

Iš kitos pusės, - tepaklausia savęs žydų tauta, ir tesusimąsto giliai... giliai, atsakydama į klausimą -kodėl jų nemėgsta visos pasaulio tautos.. Kodėl?

Mums atrodo, kad tame klausime slypi labai logiškas atsakymas... ir visos žydų tautos tragizmas.

Kristina Grabauskaitė

Rūta Gustaitytė

Jūratė Jančytė

Margarita Janickaitė

Kristina Jarošiūtė

LAISVĖS RAGAVĘ-VERGAIS NEBŪSIM !

Lietuvai turi būti sugrąžinta laisvė

"KOVOJE už Lietuvos, Latvijos, Estijos laisvę ir nepriklausomybę neturime gailėtis nei darbo nei pastangų." - pareiškė Maryland gubernatorius J. MILLARD TAWES (demokratas), įsijungdamas į Rezoliucijoms Remti Komitetą.

"Pabaltijo kraštų byla turi būti perduota spręsti Jungtinėms Tautoms, kurios turi tuoj priversti Kremliaus komunistus pasitraukti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos,"- toliau pareiškė gubernatorius Tawes.

Anot jo, su dideliu malonumu įsijungiąs į laisvės kovą už Pabaltijo respublikas. Gubernatorius Tawes pažadėjo visą galimą paramą Rezoliucijoms Remti Komitetui.

Tai trečias gubernatorius, įsijungęs į Rezoliucijoms Remti Komitetą. Be gubernatoriaus Tawes, Komitetui priklauso Illinois gubernatorius OTTO KERNER ir Oregon gubernatorius MARK HATFIELD.

Iš kitų žinomesnių ir įtakingesnių amerikiečių, priklausančių Rezoliucijoms Remti Komitetui, paminėtini: Chicagos burmistras Richard J. DALEY, San Francisco burmistras George CHRISTOPHER, buvęs Kansas gubernatorius Fred HALL, buv. Senatorius William F. KNOWLAND, Free Europe Committee pirmininkas John RICHARDSON Ir. ir kit.

IT

****

"Lietuvai, Latvijai ir Estijai turi būti sugrąžinta pilna laisvė ir nepriklausomybė", -pareiškė kongresmanas Augustus F. HAWKINS(D-Calif), įnešdamas į JAV Kongresą naują rezoliuciją Pabaltijo krašrų laisvinimo reikalu.

Kongresmanas Hawkins savo rezoliuciją į Atstovų Rūmus įnešė gegužės 9d. ir ši rezoliucija yra 31-oji Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės reikalu rezoliucija.

Kongresmanas Hawkins eilę metų buvo Kalifornijos legislatūros narys o 1962 metais buvo išrinktas į Kongresą. Tai pirmas Kalifornijos negras, tapęs kongresmanu. IT

****

Regina Kavaliūnaitė

Regis Konauka

Dalia Koncytė

Dana Koncytė

Virginija Kripkauskaitė

Gražina Kremerytė

Ramunė Krosniūnaitė

Skaityk ir Platink Laisvąją Lietuvą

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

(45 apsisukimų per minutę)

LITU-GARSO lietuviškų plokštelių leidykloje galima gauti sekančių plokštelių:

1) Žibuoklė - Mano Lėlė.... (LGL 6301)..... $1.50
2) Kelk, Mergelė, pramigai ir Beauštanti Aušrelė ... (LG 6001)..... $ 1.5o
3) Anoj pusėj Nemuno ir Kas bernelio susvajota... (LG 6002)..... $ 1.50
4) Šokiams Groja Romas Butrimas (4 dal)..... (LG 6000)..... $ 1.95
5) Los Angeles Vyrų Okteto Daina.... (4 dal.)..... (LG 6003)..... $ 1.95
6) Tėviškėlė - A. L. B. R. K. Detroito vok. vienetai(5 dal)(LG 6004)..... $ 1.95

Plokštelių platintojams duodamos geros nuolaidos. Platintojai ir kiti asmenys užsakymus prašomi siųsti šiuo adresu:

P. JASIUKONIS, 225 Prospect St. SCL-Room 242.
Yale University, NEW HAVEN, Conn.

Visų rūšių draudimas

AUTOMOBILIŲ, GYVYBĖS, NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ, GAISRO,

LIGONINĖS IR VISOS KITOS APDRAUDOS

TAIP PAT LEISKITE MUMS ĮRODYTI MŪSŲ PLAČIAI ŽINOMĄ SĄŽININGĄ, PATYRUSĮ IR STROPŲ PATARNAVIMĄ NAMŲ PIRKIMUI IR PARDAVIMUI

JUOZAS BACEVIČIUS

THE TRAVELERS AGENCY & OTHERS
Bonded member by the National and Chicago Board of Insurance Underwriters.

BELL REALTY& BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave. Chicago 29, Ill.
Val. kasdien 9-9 PRospect 8-2233 Šešt. ir sekm. 9-5

Lietuvos Milžinai

Kovojančios Lietuvos Partizano atsiminimai

IŠ NETOLIMOS PRAEITIES

Tikrų įvykių apžvalga

32-oji tąsa

Kelyje, tarp užmuštųjų, randame mažas rogutes, pilnas jų prisigrobto maisto. Jose yra ir šovinių atsargos: dvi metalinės dėžės automatams šovinių, 16 granatų ir apie 300 šovinių automatiniems šautuvams... Ginklai guli netvarkingai išmėtyti sniege, kai kuriems net tebekabo ant jų pečių..

Tikėdamasis kas minutę pasirodymo mūsų būrio vyrų, nes manau, kad jie turėtų būti kur nors netoli, dar iššaunu raketą, ženklinančią mūsų vietą...

Bet mano viduje verda nekantrus jausmas, - reikia tuos bėgančius vytis! Reikia bent juos sustabdyti, kad jie nesuskubtų pasiekti šiaurės-rytuose esančio pirmojo didesnio miško.

Man šios apylinkės nėra taip tiksliai žinomos. Galiu tik orientuotis ir kiek prisimenu, ten šiaurės-rytuose, kur dabar traukiasi abu bėgliai, yra du ar trys vienkiemiai, vienas iš jų negyvenamas, nes ūkininkas buvo išvežtas į Sibirą. Tą vienkiemį aš geriau žinau, nes jame teko nakvoti, praleidžiant ten vieną naktį. Tik tiek atsimenu, kad nuo to vienkiemio tėra apie 1 kilometras iki miško.

Pasiunčiu į kaimą vieną iš savo vyrų, kad parūpintų arklį ir roges.

Mano planas toks: susirėmimo vietoje paliksiu du vyrus, o mes su Perkūnu bandysime juos vytis ir užkirsti jiems kelią į tą mišką.

Jei mano samprotavimas teisingas, -bėgliai nedrįs tiesiu keliu kirsti atvirą ežero plotą ledu, nes bijos išsidavimo, jie turi laikytis ežero pakrantės ir jei taip, - tada jie turi atsidurti anapus ežero esančiame vienkiemyje... Ką jie toliau gali daryti, aišku, buvo mįslė. Jei jie nėra sužeisti, tada pilnai suprantama, jie stengsis kaip galima toliau nutolti nuo tos vietos ir nestodami niekur, keliaus pirmyn ir pirmyn... Bet jei jie yra sužeisti, o tatai buvo galima pilnai prileisti, -tada jie pasiekę pirmąją sodybą turi bent pusvalandžiui sustoti, kad apsitvarsčius savo žaizdas ir atgavus kvapą...

Ką jie darys ir kur jie dabar yra mums tuo laiku buvo paslaptis, bet mes rengiamės vytis...

Naktis nėra šviesi, bet baltos sniego dangos fone vistik atitinkamą distanciją galima sekti, o iš kitos pusės puikiai žinau, kad baimė turi labai plačias akis... Jie dabar mums yra žymiai mažiau pavojingesni, nes panikos apimtas žmogus yra dažnai bailesnis ir už zuikį...

Nusprendžiu, kad po tokios karštos pirties ir, greičiausia, sužeisti (sunku buvo įsivaizduoti, kad gaunant pilną rusiško automato seriją į suspaustą būrį bent kas būtų išlikęs kulkų nepaliestas...), jie stengsis pirmąja proga susirasti vietą bent trumpam poilsiui ir žaizdų apsitvarstymui... Tokia vieta, -vienkiemis aname ežero krante jiems yra pakeliui. O mes tą laiką išnaudosime, kad užkirstume jiems kelią į rytus!

Atsirado ir rogės.

Įsakau liekantiems vyrams neliesti žuvusiųjų, nes jiems kratą turi padaryti mūsų būrio vadovybė; sėdam abu su Perkūnu į roges ir sparčia riščia pasileidžiame tarpuežerio keliu į rytus.

Mes jau buvome anoje pusėje ežero, kai pietų-vakarų kryptimi pamatėm dvi raketas: raudoną ir žalią. Tai buvo sutartas mūsų ženklas, kad jie ieško mūsų... Nestodami nei sekundei mes lekiame jau kitu ežero krantu, sekdami apylinkę ir laukdami kada mūsų likusieji draugai atsilieps į jų raketas... Ir štai, amtome, ten kyla geltona (tartum auksinė-balta!) raketa, kviesdama savuosius į susitikimą ir ženklindama, kad čia jau nėra jokio pavojaus...

Širdyje kiek ramiau, kad pagaliau mes susirišome su savo pagrindinėmis jėgomis ir jei mes kur sugausime bėglius, - pagalba, jei tokia bus reikalinga, bus netoli.

Šis plotas, kuriuo mes iki šiol važiavome, skaičiau, buvo nepavojingas nes mus nuo bėgančių provokatorių skyrė ežero tuščias plotas. Dabar gi mes pradėjome artėti į ežero galą, kur mūsų supratimu, turėjo būti pirmoji sodyba.

Labai tik gaila, kad mes abu nepažinome tiksliau šių apylinkių, bet tamsiai pilkame nakties horizonte, ten kur ežero krantai gan stačiai kilo į viršų, matėsi tamsi kupeta.. Ten turėjo būti sodyba.

Aišku, jei bėgliai nešdinasi į ją, jie, mano supratimu, jau gerokai anksčiau galėjo būti ten, ieškodami sau užuovėjos. Iš kitos pusės, jei jie nėra sužeisti, - jų baimė neleis jiems taip greit nutūpti, vadinasi, jie bus prasmukę pro šią sodybą ir dabar galėtų būti tiesiai prieš mus esančiose daubose ir kalneliuose.

Mes sulėtiname greitį ir pagaliau sustojame. Klausomės, bet mūsų ausis nepagauna jokių įtartinų garsų. Bet vis vien dabar mes jau esame pavojingoje zonoje, nes jie turi žymiai geresnes galimybes mus pirmiau pamatyti, nei mes juos.

Mūsų arkliuko trepsėjimas, aišku, girdimas geriau, nei jų galimas ėjimas ar net laukimas ir mums spąstų paspendimas.

Mes sugulame rogėse, kad būtume mažesni jiems taikiniai ir žingine ar tėjame į dabar jau ryškiau nakties tamsoje įžiūrimus sodybos kontūrus. Mūsų ginklai parengti, o akys tiesiog lenda iš kaktos, norėdamos įžiūrėti bile kokį įtartiną tašką...

Kopiame į kalnelį.

Ežeras dabar dauboje ir jau paliktas mūsų užnugaryje.

Vėl sustojame.

Sekame tamsią sodybą ir pasilikusio ežero plotą. Bet jokio garso, jokių ženklų, kad jų čia būta ar esama.

Susidaro kvailoka padėtis: jei jie čia kur nors yra, aišku, dabar jie mus mato ir seka. Laukia tik mūsų vieno klaidingo žingsnio, kad pasodintų mus ant savųjų taikyklių... Iškitos pusės, delsimas ir ilgesnis laukimas, jei jų čia nėra ir jie bėga kur nors toliau į rytus nuo šios sodybos, yra mums nenaudingas, - mes jiems leidžiame atsitolinti.

Pagaliau ilgiau gaišti negalima!

Mes ryžtamės veikimui... Pamažu imame artėti į sodybą. Mūsų sekimą kiek kliudo arklys, nes dabar stačiai važiuojame į jau ryškiau matomų namų pusę, bet vis vien, prisiglaudę prie žemų rogių kraštų, įtemptai sekame tamsius trobėsius...

Lieka apie šimtas metrų...

Keliukas dabar kiek suka į dešinę, aplenkdamas tvartą ir klojimo galą, įsukdamas į kiemą. Kiemo mes nematome, gyvenamoji troba irgi yra užstota tvartu.

Mums mūsų planas aiškus: ties kelio posukiu mes pririšame vadeles prie rogių ir nepasikeldami iš rogių išsiritame iš jų į gan gilias pravėžas, pasilikdami jose ramiai gulėti ir tikėdami, kad jei jie seka mus, to mūsų manevro bus nepastebėję... Arkliukas ramiai sau traukia tolyn į sodybą... palikdamas mus gulinčius kelyje...

Slenka įtemptos ir ilgos, kaip amžinybė, minutės...

Arklys jau visiškai netoli tvarto ir klojimo...

Staiga supoška aiškiai dviejų automatų šūviai... Arkliukas išsigąsta, bet atrodo lieka nesužeistas, šoka staiga iš kelio ir kiek įkerta šuoliu neria į laukus...

Širdyje kaž kaip ramu... Mes susekėm jus, niekšai! Ir lūpos nenoromis skleidžiasi šypsenai...

Tai buvo sekundė...

Vėl viskas nutilo.. Bet mes jau žinom, kad bėgliai yra šioje sodyboje! Mūsų mažiukė apgaulė buvo pavykusi visu šimtu procentų! Aišku, mes

Spaudos ir gyvenimo verpetuose...

THE NEW YORK TIMES gegužės 3d. redakciniame teisingai piktinasi, kad Pietų Afrikos premjero Verwoerd vyriausybė bandydama išlaikyti baltųjų dominavimą prieš toje valstybėje gyvenančių juodukų daugumą imasi tokių priemonių, kurios žiauriai sukrečia laisvojo pasaulio sąžinę. Toji vyriausybė išleido įstatymą įgaliojantį Teisingumo Ministerį savo nuožiūra sulaikyti kalėjime politinį kalinį neribotam laikui po to, kai jis skirtą bausmę yra jau atlikęs.

Šis "įstatymas" buvo skubiai pravestas per parlamentą, kad jį būtų galima pritaikyti juodųjų nacionalistų vadui Robert Sobukwe, kuris šiomis dienomis baigia atlikti jam teismo skirtą bausmę. TIMES šį įstatymą teisingai prilygina nacių įstatymams, kurie nebuvo jokie įstatymai, bet šlykščiai nežmoniškas sauvaliavimas.

GAILA, KAD žmoniškumui jautrus TIMES užmiršo paminėti, jog LIETUVOS OKUPANTAI bolševikai panašius "įstatymus" ir šiandien Lietuvoje ir kituose okupuotuose kraštuose praktikuoja. TŪKSTANČIAI geriausių Lietuvos sūnų pūdomi Sibiro kalėjimuose ir darbo stovyklose ilgai po to, kai skirtoji jiems bausmė jau yra atlikta.

TAIGI, pažvelgus į žiaurią nacių-fašistų sauvaliavimo praeitį nereikėtų užmiršti lygiai tokių pat žiaurių bolševikinio-komunistinio sauvaliavimo dabartį.

Baltieji lietuviai, latviai ir esati turi tokias pat teises į žmoniškumą ir tautinį apsisprendimą, kaip ir Afrikos juodukai.

****

Čikagoje įvykęs pirmas Lietuvių Fondo suvažiavimas išrinko naują Tarybą: Dr. A. Razma, Dr. G. Baliukas, Dr. F. Kaunas, Dr. P. Kisielius, Dr. B. Poškus, T. Blinstrubas, Z. Dailidka, A. Reklaitis, Dr. V. Tauras, V. Šimaitis, J. Švedas, kun. B. Sugintas, Dr. K. Ambrozaitis, J. Bagdonavičius ir V. Naudžius.

KOMUNISTŲ "LAISVĖ" paskelbė okupanto užmestą "Naują Tarybų Lietuvos vyriausybę"... Užtenka tik paskaityti pavardes, jog įsitikintum kad Lietuva akiplėšiškai rusinama: Mina Rybakov, Stanislav Ševeliov, Aleksiej Čišliakov, Nikalaj Bielianin, Adam Bialopetravič, Boris Dubasov ir tt.

Argi komentarai bereikalingi?

****

Okupanto "TĖVYNĖS BALSAS" rašo: "Tiktai tikri ir nuoširdūs ryšiai su tėvyne gali padėti išvengti tos dvasinės vienatvės svetimame krašte. Artimųjų laiškai, lietuviška knyga, lietuviškas žodis, lietuviškas filmas ir yra tas vaistas nuo baisios vienatvės ligos."

Teisingai, kad bendradarbiavime reikalingas nuoširdumas, bet kodėl OKUPANTAS jo nerodo? Kodėl vietinėje spaudoje - "Tiesoje", Švituryje ir kitur jie neragina pavergtos Lietuvos gyventojus su mumis bendradarbiauti? Beto, kaip galima bendradarbiauti, jeigu nei lietuviška knyga, nei lietuviškas žodis, nei lietuviška filma neįleidžiama į rusų okupuotą Lietuvą!

Pats Šalčius nusvilino nagus pabandęs siųsti lietuvišką literatūrą už geležinės sienos ir "Laisvėje" prisipažįsta, kad kultūriniam ryšiui su Vilniaus biblioteka sustiprinti dabar... mėgins gabenti (nene lietuvišką!) bet Amerikos literatūrą..

****

Gegužės 11d. New Yorke buvo pagerbtas VACLOVAS ALKSNINIS, sulaukęs 60 metų amžiaus. Pagerbime dalyvavo apie 120 asmenų.

Savotiškai keistai nuskambėjo paties sukaktuvininko kalba, kurioje jis pabrėžė, kad mes čia nesame jokie herojai... Herojai yra Lietuvoje nežiūrint į tai, kad jie turi kompartijos bilietus. Todėl jis nedrįstų smerkti net gi atvykstančių iš okupuotos Lietuvos rašytojų, bei kitų komunistų...(!)

KEISTA ir NESUPRANTAMA, kad Vaclovas Alksninis pasilieka ištikimas "Vienybės" pasekėjas ir iki šiol negali apsispręsti ar tas laikraštis kenkia lietuviškam-patriotiniam reikalui, ar ne...

****

DU JONAI užsispyrusiai ieško su Chruščiovu koegzistencijos: vienas pataikauja diktatoriui gyvendamas Vašingtone, o antras - Romoje...

Tikėkime, kad vieną dieną juodu atsipeikės ir supras kiek žalos jie daro tiems, kurie kenčia nuo rusiško čebato.

****

GALIMAS daiktas, kad Castro sugrįžęs iš Rusijos į Kubą, dar daugiau savo kraštą aprūpins Chruščiovo saulės spinduliais...

NESISTEBĖKIME, jei vieną dieną išgirsime, kad Amerikos pašonėje įsisteigė nauja sovietų respublika - Kuba!

****

Vytautas Nakas

Audronė Lesniauskaitė

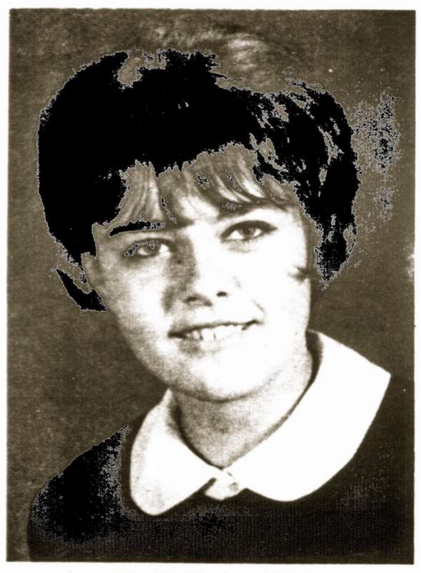

Birutė Mackevičiūtė

Danguolė Mackevičiūtė

Ričardas Mačiulis

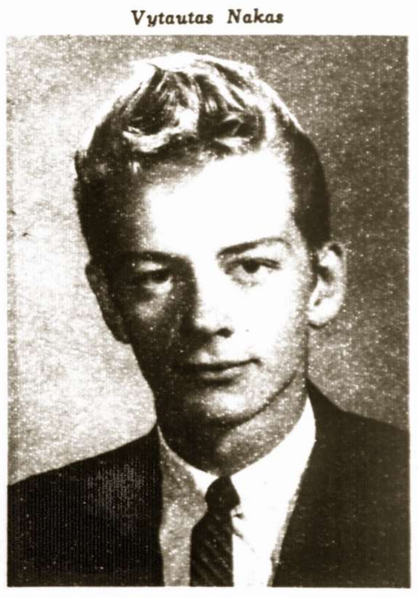

Kęstutis Norvilas

---

dabar, reikia manyti, nesame sekami nes jie dabar turi stebėti nulėkusias už trobos roges... manydami, kad jose yra tik mūsų lavonai...

Mes turime naudotis ta proga, kad priartėjus prie tvarto. Mes čia gerokai rizikuojame, bet kito kelio nėra ir pašokę bėgame atviru lauku, artėdami į tvartą. Mūsų laimė, -spėjimas buvo teisingas - jie sekė ne lauką, bet bėgantį arklį ir roges...

Atsiduriame ties tvarto kampu ir sunkiai alsuojame... Bėgimas sniegu nėra toks lengvas, kada tau kojos sminga į pakankamai purų sniegą ir slidinėja į šonus!

Arklio kanopų garsai tolsta ir pagaliau dingsta nakties tyloje. Jei dabar mes žinotume kur jie randasi, - staigiam užpuolimui būtų geriausia proga, deja, joks garselis neišduoda jų buvimo vietos ir mes turime laukti..

Susidaro tuščias laukimo laikas ir aš gavoju, - kiek jiems liko šovinių? Mano supratimu, jie negalėtų turėti didelių atsargų.. Girdėti šūviai į arklį jiems atėmė jų dalį, vadinasi, likutis neturėtų būti didelis... Toji aplinkybė mums yra gera, nes čia mes tikrai turime persvarą.

Keista, kad tokioje valandoje žmogus kartais savo mintimis nuklysti kaž kur toli... toli.. Man šis momentas priminė mano pirmuosius žingsnius kovoje su okupantu, kada turėjau išsiveržti iš apsuptos mokyklos, po mano brolio ir motinos žuvimo.. Ten irgi buvo "medžioklė", tik toks dabar skirtumas, kad aš, geriau sakant, mes abu esame katės, o jie pelių rolėje... Ten medžiojo mane, vienišą ir nepasirengusį, dabar jėgos lygios - du prieš du. Tiek jie, tiek mes puikiai žinome, kad mūsų kovoje pasigailėjimo nėra... Netrukus turės išsispręsti toji medžioklė ir, jei mes nepadarysime klaidos, ji turi baigtis mūsų laimėjimu.

Tuo laiku pietvakariuose, maždaug toje vietoje, kur įvyko pagrindinis susirėmimas, pakyla skaisčiai žalia raketa... Tai klausimas mums -kur jūs esate!

Kėbli padėtis! Mūsų priešas neišaiškintas, nežinia kur jis tūno ir atsakyti į jų prašymą mums sunku... Iš kitos pusės, toks laukimas ilgai tęstis negali, reikia daryti kokį nors sprendimą...

Kiek galima tyliau pasitariame su draugužiu ir prieiname išvados, kad reikia ir mums iššauti raketą, duodant jiems ženklą, kur mes esame! Pamažu slenkame į geresnę poziciją, norėdami pasiekti tvarto kitą kampą, iš kur jau galėtume matyti kiemą ir tvarto bei daržinės duris... Jie, mūsų supratimu, turėtų būti arba tvarte, arba klojime. Juk nestovės šaltyje ir atvirame lauke... Tvarto kampą laimingai pasiekiame ir atsigulęs ant žemės atsargiai iškišu galvą pasižvalgyti... Tvarto durys praviros!... Nors nieko nematau jų tamsioje angoje, bet galiu prisiekti, kad jie ten yra! Kitos vietos, pagaliau, jie ir neturi, kur taip dėkingai galėtų slėptis...

Tvartas į mūsų pusę jokių langelių neturi. Jų nėra nei tvarto užpakalinėje sienoje, vadinasi, jiems vienintelės angos sekimui ir galimam atsišaudymui yra tik priekyje, kuris išeina į kiemą.

Perkūnas užima sekimui poziciją, vos iškišdamas galvą prie pat tvarto pamatų, o aš parengiu raketas šūviui Ir štai, viena po kitos, dvi raketos iškyla aukštai, aukštai į dangų, praneš-damos mūsų broliams, kad mes turime kontaktą su priešu... Nepraslinkus nei minutei, matome atsakymą mums...

Raketų šūviai ir šviesa duoda rezultatus... Girdime, kad tvarte kažkas braška... Gal kartais gyvuliai... bet tas braškėjimas mums dar kartą patvirtina, kad turime priešą užsidariusį tvarte... nes jis aukštėja ir eina į tvarto palėpę...

Mums nieko kito nebelieka, kaip tik laukti pagalbos ir dienos šviesos. Tokios kautynės nakties metu gali pareikalauti bereikalingų aukų ir yra bene vienos iš sunkiausių. Atakuoti priešą jo nematant ir dargi naktį, - didelė nesąmonė. Nesvarbu, kad jo jėgos mažesnės, bet nuostoliai gali būti labai dideli. Tatai mes žinojome puikiai iš savosios patirties, iš šimtų susirėmimų, kaunantis su krašto okupantu.

Pagaliau mums ir nebuvo ko skubėti. Bėgliai iš tvarto nebeišeis mūsų nepastebėti. Antra vertus, -nebuvo jiems ir kur dingti. Jie buvo apsupti!

Man atrodo, kad mano ausis jau pagauna ateinančių vyrų žingsnių garsus, nors dar nieko nematau tamsioje nakties pilkumoje... Girdi ir Perkūnas... Dabar svarbu juos laiku sulaikyti, kad kartais neįeitų į priešo apšaudomąjį plotą, kuris vis dar mums nėra aiškus... Pasiunčiu Perkūną į pakalnę susitiktų jų ir paaiškinti susidariusią padėtį, pats likdamas sargyboje prie tvarto pamatų.

Nepraslinkus nei minutei, matau kai iš tvarto išnyra tamsus žmogaus šešėlis ir bando skubiais judėsiais plačiau atidaryti tvarto duris.. Kam jiems to reikia? Rengia šaudymui plotą? Bet durys plačiau neatsidaro, sniegas jas stabdo ir jis vėl dingsta tvarto angos tamsumoje... Mano paleisti du ar trys šūviai nesuskubo jo pagauti lauke, nes visa tai vyko žaibo greičiu... Iš kitos pusės, mano pozicija šaudymui čia nėra patogi: aš guliu prie pat pamatų ir tvarto durys man yra į dešinę... o aš iš kairiojo peties, turiu prisipažinti, šaudyti nemoku... Bet mano šūviai paro dė jiems, kad jie yra apsupti...

Juntu šaltį... Jis jau varsto sąnarius, o veidas ir rankos gerokai sustingusios... Stengiuosi apie tai negalvoti, koncentruodamas savo mintis į planą, kaip juos gyvus būtų galima iš tvarto iškrapštyti... Suprantu, kad mums būtų labai naudingi jų parodymai, ypač aiškinant, kiek tokių provokacinių gaujų yra paleista į šią apylinkes, koks jų stiprumas, kokius turi uždavinius...

Jų panaudota taktika mūsų apylinkėje buvo pirma... Ir mums labai skaudi. Visiškai galimas daiktas, kad šiuo metu tokių tariamų "partizanų" yra ir daugiau mūsų valsčiaus ribose, kurių išaiškinimas ir likvidavimas mums yra gyvybiškai būtinas.

Mus tebesupa tyla, kuri nieko kito nelemia, kaip tik artėjančią audrą..

****

Ateina mums pagalba. Mes susitvarkome ir visiškai suspaudžiame apsupimo žiedą, nepalikdami jokios net mažiausios galimybės išsiveržti iš tvarto.

Vadovybė nutaria laukti aušros. Taip, kaip ir buvo galima laukti, buvo nutarta dėti visas pastangas, kad apsuptieji būtų paimti gyvi į nelaisvę. Mums buvo reikalingi jų parodymai!

Dangaus rytų pakraštys jau kiek rausta, bet tamsa dar vis nenori užleisti vietos šviesai... Dar vis pakankamai tamsu, nors namų, medžių ir tvorų kontūrai dabar jau aiškiau įmatomi.

Mes turime ryšį ir su ūkininku, kurio visa šeima didžiausioje panikoje jau nuo vidurnakčio budėjo kambariuose... Banditai pirmiausia bandė įsiveržti į namus, prašydami pagalbos sužeistiesiems... Ūkininkas nei nemanė įsileisti, o jie, matyti, bijodami kelti kokį triukšmą, jėgos ir nevartojo. Jie sakėsi esą Lietuvos partizanai, nukentėję po kautynių su bolševikais... Ūkininko parodymu, kuris per langą matė juos įslenkant į tvartą, vienas iš čia apsuptųjų vyrų buvo gerokai sužeistas, nes jam visą laiką padėjo antrasis, kuris atrodė sveikas ir stiprus.

Mūsų vadas irgi buvo tos nuomonės, kad jiems šovinių klausimas yra didžiausias galvosūkis, o mums didžiausia viltis juos pagauti gyvus. Reikia tik išprovokuoti, kad jie dar pašaudytų, eikvodami savas šovinių atsargas.

Jau gerokai prašvitus, keliolikai vamzdžių dengiant pusiau praviras tvarto duris ir abu mažus langučius, Perkūnas prisiartino prie durų ir sukomandavo: pasiduokite! Jums nėra jokios vilties išsilaikyti!

Jokio atsakymo nesulaukta.

Mums buvo gaila ūkininko tvarte esančių gyvulių, jo paskutinio turtelio: dviejų karvučių ir arklio. Kitaip mes galėjome granatomis lengvai juos likviduoti per penkiolika minučių...

Teko griebtis kitų priemonių. Buvo sugalvota padaryti iškamšą, panašią į žmogų, ir ją ant pagalio pastatyti tarpdurėje... Prasidėjo pasirengimas, kaip kokiame teatre! Nuo taika visų buvo pakili ir baidyklė netrukus buvo padaryta...

Vėl vienas prislenka prie durų ir staiga iškiša tą iškamšą angon...

Sudunda labai trumputė šūvių seri ja... Nustatome, kad ji eina iš tvarto viršaus. Vadinasi, banditai bus užsikraustę į palėpę...

Kiti ima juokauti, kad tokiomis baidyklėmis jų mes neiškrapštysime ir siūlo panaudoti staigų puolimą ir įsiveržimą į tvarto vidų, kur jau bus galima su jais susidoroti. Bet vadas yra linkęs laukti ir nenori rizikuoti savo vyrų gyvybėmis. Jo galvojimas turi pagrindo, -jei ūkininkas matė vieną sunkiai sužeistą, jo padėtis, ne suteikiant skubios pagalbos, yra tragiška. Kitas, jei ir nesužeistas, likęs vienas, aišku, turės palūžti ir pasiduoti arba nusišauti.

BUS DAUGIAU

Mes aktyviai dalyvaujame laisvės kovoje !

Įspūdžiai iš gražiai nusisekusio piketavimo Kremliaus tarnų mitingo

Gegužės 19d. Čikagos Sherman viešbučio vienoje iš salių, Kremliaus tarnai, prisidengę nekaltais vardais, sušaukė mitingą apšveižimui kai kurių mūsų žinomesnių visuomenės veikėjų, laikydamiesi stropiai nustatytos Maskvos linijos ir vykdydami naują ofenzyvą prieš norinčius išsilaisvinti iš rusiškos vergijos.

Živilė Paliliūnaitė

Mitingas sutraukė apie 500 žmonių, daugiausia atvykstančiųjų buvo pasipuošę.. raudonais kaklaraiščiais ar devėjo raudonas kepuraites..

Šiuo kartu lietuviai pasirodė be priekaištų - susirinko didelė minia, kaip skaičiuoja autoritetingi šaltiniai, buvo virš 2.000 asmenų, piketuojančių šią komunistinę jovalynę, kurioje pirmuoju smuiku grojo lietuviai komunistai, pasitalkinę čikagiečius žydus į talką. (Jų vienų čia yra per mažai...)

Diena graži, saulėta. Renkantis į piketavimą ir tvarkantis, staiga pamatome, kad kokia tai moteris atneša lietuvišką trispalvę... Kaip pasirodo, tai būta karštos lietuvės ir savojo krašto mylėtojos, kuri į Ameriką buvo atvykusi 1912 metais, bet meilės savajam kraštui neprarado! Ji neturi plakato, bet išdidžiai išvynioja vėliavą ir stoja į gretas. Momentas tikrai graudus... Pasijunti taip artimas kiekvienam, kuris taip nuoširdžiai sielojasi savo tautos likimu ir taip gražiai tebemoka mylėti tą kraštą, kuris jai davė gyvybę.. Vėliava žavisi ir mažiukė Birutės Navickienės dukrelė, kuri irgi yra čia, kad protestuotų prieš mūsų tėvynės niekintojus... bet ji tokia maža, toje didelėje žmonių jūroje...

Teresė Prunskytė

Birutė Putriūtė

Atsišaukimai gražiai parengti. Tai nuopelnas atkaklaus kovotojo už Lietuvos laisvę ir nuolatinio organizatoriaus visų reikalingų viešų pasirodymų bei protestų prieš komunizmą, Leono PRAPUOLENIO, kuris padedamas nemažiau energingo veikėjo V. ŠIMKAUS tvarko eiles...

Rankoje pluoštas atsišaukimų - "Bolshevism-the Archenemy of Freedom" ir "Wake up, America!" Pirmyn į darbą! Minios žmonių, kiekvienam stengiamasi įduoti lapuką, kad ištikrųjų Amerika padarytų "Wake up"... Laikas, jau pats laikas visiem pažinti komunizmą!

Atsiranda ir sąmoningų trukdytojų.. Ne vienam išplėšiami atsišaukimai, didžioji tiesa apie komunizmo melus, iš rankų, kad tik kuo mažiau jų patektų praeinantiems į rankas... Bet jų užtenka! Pagaliau, išradimams nėra galo, - kad atsikračius įkyrių Kremliaus tarnų, imu šaukti kitoje gatvės pusėje esantį mūsų fotografą... Toji priemonė baisi Maskvos tarnui, jis bijo savo veido, kad neišvystų dienos šviesą ir dingsta, kaip kamparas!

Neaplenkiu ir autobusų, -tegul visi žino ko čia susirinko kai kurie Amerikos piliečiai! ... Ir gauna visi, visi, kiek mano jėgos leidžia ir kiek galiu paspėti.

Tai mažiukas, bet realus darbas mano tėvynės kovoje už laisvę ir grįžtu namo pavargusi iki galo, bet kupina širdimi saldaus pasitenkinimo, kad ir aš prisidėjau savuoju įnašu šioje gigantiškoje kovoje tarp laisvės ir vergijos!

STAFANIJA RADVILIENĖ

Tautinių Šokių Šventė

Lietuvių Tautinių Šokių Šventės programos vadovu kviečiamas, sutiko būti p. LIUDAS SAGYS, 1620 Curry Drive, Cleveland 24, Ohio. Tel: HI 2-8674.

Ponas Sagys tautinių šokių srityje dirba daugiau kaip 22 metus. Šioje srityje jo veikla lietuvių visuomenei žinoma tiek, kad atskirai jos vertinimas būtų neprasmingas ir pilnai neįmanomas. Ji nusidriekusi per du kontinetus ir apima ansamblius Lietuvoje, Vokietijoje ir JAV, kaip Čiurlionio ansamblio taut. šokių grupei vadovavimas, "Grandinėlės" taut. šokių grupės steigimas ir tt. Pono Sagio šventės darbuotojų eilėn įsijungimas garantuoja šio įvykio pasisekimą.

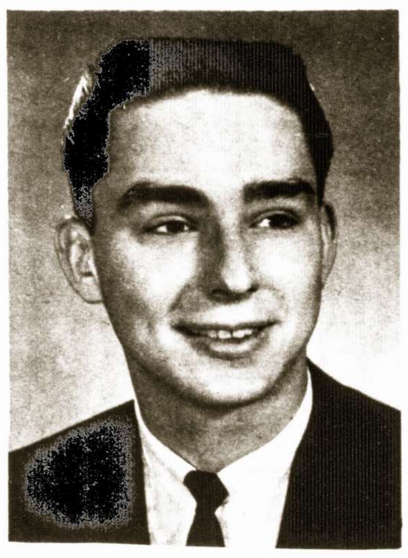

Kestutis Petrauskas

Raminta Raslavičiūtė

Antanas Rauchas

****

L. Sagys, Br. Shotas, muz. J. Zdanius ir Br. Nainys dalyvaus pirmame regionaliniame tautinių šokių grupių atstovų sąskridyje Detroite gegužės 25-26dd. (pradžia 12 v) Be Detroito tautinių šokių "Šilainės" grupės, vadovaujamos p. G. Guobienės, sąskridyje dalyvaus Clevelando, Rochesterio, Windsoro, Toronto, Hamiltono ir Grand Rapids vietovių taut. šokių grupių atstovai. Šio sąskridžio tikslas yra išlyginti atskirų šokėjų grupių galimus Tautinių Šokių Šventės repertuaro skirtumus.

****

Tautinių Šokių Šventės programos vadovo p. L. Sagio pakviesta, mokslei vių šokių programos vadove sutiko būti p. A. MARTIENĖ, 6645 So Winchester Str. Chicago 36, ILL. Tel-GR 6-2041. Ponia Martienė vadovauja Market Parko ir K. Donelaičio lituanistinių mokyklų ansambliams, kurių abejuose šoka apie 300 moksleivių.

****

Liet. Taut. Šokių Šokėjai Čikagos burmistro R. J. DALEY yra pakviesti atlikti JAV Nepriklausomybės Šventės, liepos 4d., minėjimo programą Soldiers Field Čikagoje.

Burmistras kvietimą paskelbė, žinodamas, kad tuo metu Čikagon renkasi Lietuvių Taut. Šokių Šventės šokėjai, kurių grupes, reziduojančias už Čikagos, jis pats atskiru raštu kvietė atvykti į Čikagą ir ruošiamoje šventėje dalyvauti.

****

T. Š. Š. bustinė atidaroma Čikagoje-Jaunimo Centre, -5620 So Claremont Ave nuo birželio 1d. Ten bus gaunamos informacijos, bilietai ir bus atliekami visi kiti reikalai, surišti su šventę, bet susirašinėjimas vyks, kaip ir iki šiol, šventės sekretoriaus A. KAREIVOS adresu - 7030 So Rockwell Ave, Chicago 29.

****

Tautinių Šokių Šventei paremti visą birželio 2d. Bučo sode ruošiamos gegužinės pelną skiria LAS Cicero, Dr. Vidūno ir Čikagos skyrių vadovybės.

****

Muz. J. Zdanius TŠŠ orkestruoja 16 šokių, 3 himnus ir "Marija, Marija" giesmę.

****

BOSTONO TŠ Samburis, vadovaujamas p. O. IVAŠKIENĖS, švenčia 25m. veiklos sukaktį. Šis samburis bus bene pats didžiausias atskiras vienetas, dalyvaująs TŠŠ. Iš Bostono su p. O. Ivaškiene atvažiuoja ir mokyklinio amžiaus šokėjų grupė.

****

II-osios TŠŠ ženklelį suprojektavo dail. A. KURAUSKAS, o jo pagaminimu rūpinasi Technikinė Komisija, kurios pareigas eina LB Gage Park apylinkės valdyba. TŠŠ dalyviai-šokėjai šį ženklelį gaus nemokamai.

****

TŠŠ anglų kalba informacinei komisijai vadovaus p. L. NARBUTIS. Šiai komisijai daug vertingų žinių ir patarimų suteikė ponia J. DAUŽVARDIENĖ, amerikiečių tarpe žinoma "Lithuanian First Lady" vardu.

****

TŠŠ suvenyrinį leidinį redaguoja inž. D. BIELSKUS. Numatoma išleisti apie 3.000-5.000 egz. Leidinio administracija rūpinasi LB Cicero apylinkės valdyba.

****

Jaunimo Centro Studentų Taut. Šokių ansamblis, globojamas Dr. kun. J. KUBILIAUS SJ, ir vadovaujamas p. L. BRAŽDIENĖS, rūpinasi visais kanadiečių taut. šokių šokėjų reikalais (nakvynėmis, programa ir tt).

****

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS metu ir prieš ją JAUNIMO CENTRAS pasidarė šventės nervų centru, nes čia be šventės bustinės, bus ir Liet. Stud. S-gos ruošiamas jaunimui pobuvis ir kitos pramogos.

****

PAPIGINTI BILIETAI

Biznieriai ir profesionalai aukoją LIETUVOS PAVILJONUI Chicagos Tarptautinėje Prekybos Parodoje, gali gauti daug-kartinius įėjimo bilietus už $ 1. Bilietų užsisakymo formas turi LIETUVOS GENERALINIS KONSULAS, - 6147 So Artesian Ave, Chicago 29, Illinois

JAU PATS LAIKAS užsisakyti bilietus į Lietuvių Tautinių Šokių Šventę! Šventė įvyks liepos 7 dieną Chicagoje.

Rima Repšytė

Mindaugas Šimkus

LUDVIKO
MAISTO KRAUTUVĖ
828 West 31 St:
ŠVIEŽIAUSIAS MAISTAS - PIENAS, MĖSA IR VISA KITA, KAS REIKALINGA ŠEIMININKEI! MANDAGUS PATARNAVIMAS LIETUVIŠKOJE PREKYBOJE.
Tel-326-1140
KRAUTUVĖ ATIDARYTA NUO 7 iki 7 ir Sekmadieniais nuo 9 iki 2.

STABDŽIŲ TAISYMAS
BRAKES RELINED
Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:
CHEV., FORD, PLYM. $14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STUD., RAMBLER, BUICK $15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON $16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD $18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC $19.95
Žemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hydraulinės stabdžių sistemos taisymas (cilinderiai, vamzdeliai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.
Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

LIETUVA ir ŽYDAI

Kartą "Tėviškės Žiburiuose"teko skaityti p. Gintnerio straipsnį, kuriame jis siūlo užmegsti draugiškus ryšius su Lietuvos žydais. Jis rašė, kad dabar su jais turime tik oficialius pasikalbėjimus, o galėtų būti draugiški santykiai ir jie daug galėtų mums pagelbėti Lietuvos laisvinimo byloje, nes jie turi nemažos įtakos Amerikos valdančiųjų sluogsniuose.

Kad Lietuvos žydai galėtų mums pagelbėti visuose reikaluose, gal ir netektų abejoti, tačiau turint galvoje jų 1947m. priimtą rezoliuciją, išryškėja v i s a i kitas jų veidas.

Jų rezoliucija tokia (ištraukos):

"Sąjungininkų armijų išgelbėti Lietuvos žydai, gyveną Vokietijos amerikiečių zonoje, jų pirmame suvažiavime 1947m. balandžio mėn. 14 ir 15 dienomis Miunchene priėmė apie lietuvių tautos kaltę dėl Lietuvos žydų išžudymo šią rezoliuciją:

Suvažiavimas konstatuoja, kad 1) visi lietuvių tautos sluogsniai(valdininkai, ūkininkai, amatininkai, darbininkai ir inteligentai)su nacių žudikais aktingai dalyvavo Lietuvos žydų išžudyme, ypatingai provincijoje; 2) didelė dalis šitų žudikų yra amerikiečių, anglų ir prancūzų zonose Vokietijoje ir Austrijoje, kur jie kaip DP yra UNRRA aprūpinami ir globojami...

Lietuvos Žydų Vokietijoje Draugija laiko savo žydiška žmogiška pareiga paskelbti šiuos faktus žydų ir nežydų viešumai..."

Negalima nuneigti, kad nebuvo lietuvių, kurie susižavėjo vokišku nacizmu, lygiai ir tokių, kurie tapo tautos išdavikais, pasekdami bolševikus-komunistus, su jais bendradarbiavo ir bendrauja tautos žudime, tačiau tegul ir žydai pasako pasiremdami ne žydišku, bet tikruoju žmoniškumu, ar jie ne pirmieji prisidėjo prie lietuvių tautos žudimo? Lietuviai taip pat turi gyvų liudininkų, kurie pirmos sovietų okupacijos metu dėl melagingų žydų skundų tiesioginiai patys nukentėjo arba žino ką jie darė visai lietuvių tautai. Aišku, kad buvo išimčių, bet kaip su dauguma? O kas buvo Lietuvos nepriklausomybės metais Didesniuose miestuose daug žydų mielai kalbėjo rusiškai, lietuviškai kalbėti kur tik galėjo vengė. Pav. Kaune gatvėse daug žydų net su savo vaikais kalbėdavo rusiškai, o ne žydiškai. Miestuose ir miesteliuose raudonąją armiją su raudonomis vėliavomis ir atitinkamais šūkiais sutiko beveik išimtinai žydai. Pirmaisiais NKVD vyresniaisiais tarnautojais, ir ypatingai sekliais, buvo beveik ištisai žydai. Nacionalizuotos prekybos komisarais, vedėjais, buhalteriais su maža išimtimi ir buvo žydai. Pav. Marijampolėje Berenšteinų manufaktūros nacionalizuotos krautuvės direktoriumi buvo pats savininkas, jo brolis-komisaras, o trečias brolis-buhalteris.

NKVD tardytojais ir atsakingesnių pareigūnų tarnautojais buvo rusai ir žydai.

Kalbama, kad žydų egzekucijoje dalyvavo vienas kitas bolševikmečiu pagal melagingus žydų skundus nukentėjęs (sėdėjo kalėjime, išvežė šeimą, sušaudė brolį, seserį, tėvus...) o taip gi buvę kompartijos kandidatai, komjaunuoliai, profesinių sąjungų nariai(aktyviau pasireiškusieji ir norėdami parodyti naciams lojalumą)buvę žydams darbininkai ir jų kuo nors nuskriausti. Tad kodėl kalbama v i s a t a u t a ? Kodėl žydai niekur neminėtų lietuvių, kurie gelbėjo žydus ir po to skaudžiai nuo nacių nukentėjo? Žydų egzekucijose dalyvavo ir lenkai, tad kodėl prieš lenkų tautą nėra smerkiančių rezoliucijų? Lenkai "fain", nes gausi tauta, ateityje (arba net ir dabar) galima bus padaryti "gut gešeft". Lietuva (arba Latvija ar Estija)? Praktika įrodė, kad užtenka ekonominiai paspausti - ir lietuviai taps jų bernais ir tarnaitėmis.

Žydai mažų tautų, ypatingai valstybių, nepakenčia. Apie tai yra pareiškęs Anglijos lordas žydas S. S. po 1917m. Rusijoje revoliucijos, vykdamas prekybos reikalais į Pabaltės kraštus. "... Lordas buvo susierzinęs ir atvirai išdėstė savo nepasitenkinimą, kaip jis išsireiškė "šokinėjimą per tvoras", t. y. dėl tų valstybių esamų sienų, kur reikalingos vizos ir visokie formalumai. Ką anais laikais buvo galima buvę atlikti Peterburge... Jis aiškino, tos šalys seniau priklausė Rusijai, tai taip ir toliau turėtų būti.. Kai lietuvis pareiškė priešiškų nuomonių... jis rūsčiai pasakė: "..gal kam visa tai ir nepatinka, bet taip bus. Tuo tikslu mūsų mašina jau užvesta" (Karys Nr. 2(1369) 62 psl.

Dėl Lietuvos žydų lojalumo savai valstybei, verta paminėti nors keli faktai.

Vilkaviškyje, Vilniaus gatvėje žydas Sobolovočius (ne Sobolevičius)turėjo šerių apdirbimo fabriką ir jis buvo skaitomas milijonieriumi. Atrodo, kad jam komunizmas turėjo būti svetimas, tačiau jo fabrike buvo komunistų raikomo įstaiga. Jo buhalteris žydas Albomas, gyvenęs Vytauto gatvėje pas Aprilių, buvo labai aktyvus komunistas. Jo sesuo, kaž kokio Rusijoj komisaro žmona, 1928m. pas jį buvo atvažiavusi pasisvečiuoti, kai kiti negalėjo atvykti nei svečiuotis, nei grįžti į savo tėvynę. Kaip jau dabar visam pasauliui žinoma, to žydo Sobolovočiaus sūnūs buvo aršūs Sovietų Rusijos šnipai.

Antras žydas Faivelis Braudė(vadinamas Tevki) Vilniaus gatvėj turėjo du namus. Jis buvo viengungis, didelis mergišius ir dar didesnis komunistas. Su Sobolovočiaus žentu Volfovskiu savo mūriniame name buvo įsteigęs tabako ir papirosų fabriką, kurį pavadino "Bravol"(Braudė ir Volfovskis). Braudė, būdamas pasiturintis, visaip rėmė komunistus. Jo veikla reiškėsi ne vien Vilkaviškyje. Pav. Gen. S. Raštikio "Kovose dėl Lietuvos" I tomo 512psl. parašyta:

"... Kartą man buvo refereuota tokia byla. Alytuje buvo įsikūręs iš Kauno kalėjimo paleistas komunistas, rodos, Grossman(Didžiulis). Ten jį priėmė pas save Vilkaviškio tabako fabriko savininko(rodos, jo pavardė buvo Šodė)draugė, tuo metu atostogaujanti Alytuje, kur jos globėjas buvo išnuomavęs jai atskirą kambarį. Kadangi buvo daug informacijų, jog tame kambaryje buvo įsikūręs nemažas komunistų veiklos centras, Alytaus karo komendantas, gavęs tuo reikalu didelę bylą iš politinės policijos, nubaudė visus tris... "Čia minimas Šodė yra tas pats Tevki Braudė.

Verta paminėti dar vieną Vilkaviškio įvykį. Vieną 1928m. vasaros naktį, jau po 12 val. Gedimino gatve ėjo namo išsigėrę: miesto valdybos tarr Selenis, polic. tarn. Kurauskas ir mokesčių inspekc. tarn. Ankudavičius. Susitikę Žalumynų gatvėj gyvenusį žydą Palembaumą paklausė, kodėl jis draudžiamu laiku vaikšto. Palembaumas atsakė - "O kas jums durnai galvoj"... Už tokį atsakymą vienas jų sudavė Palembaumui per veidą. Palembaumas pradėjo rėkti "givalt". Išsigėrusi trijulė pradėjo bėgti, nes ir turgavietėje kaž koks žydas jau rėkė "givalt".. Kurauskas prabėgdamas ir tam rėkiančiam sudavė per veidą. Pirties gatvėje dirbęs kepyklloje rusas išgirdęs riksmą, pro duris iškišo savo barzdą pasižiūrėti kas darosi. Kurauskas, galvodamas, kad ir šis žydas pradės rėkti, sudavė ir šiam ir nubėgo namo.

Ryto metą grupavosi mieste žydai ir pasakojo, kad šią naktį buvęs pogromas... Į trečių dieną po šio įvykio, Vilkaviškio žydai dėl įvykusio "pogromo", gavo iš Amerikos žydų užuojautos telegramą.

Policijos nuov. viršininkas padarė kvotą ir viskas paaiškėjo. Nors čia tebuvo paprastas padaužiškas veiksmas, kaltinamieji tuojaus buvo atleisti iš tarnybų ir bylą sprendė apygardos teismas, nubausdamas kalėjimo bausmėmis. Mat... reikalas rišosi su...užsieniu..

Turint galvoje tik šiuos faktus, o jų turi kiekviena Lietuvos vietovė šimtus (pav. Subačiaus stoties miestelyje buvo urmo prekybininkas irgi skaitomas milijonieriumi Šneideris. Kaip vėliau paaiškėjo, jis jau nuo 1924 metų buvo mokėjęs komunistų Moprui pastovius mokesčius...!) jokiu būdu negalima priimti p. Gintnerio pasiūlymus ir šiuo metu galgeriausia žydus palikti neliestus. Nors nepriklausomos Lietuvos laikais žydai naudojosi bene didesnėmis teisėmis už pačius lietuvius, vistiek jų simpatijos krypo į rusišką komunizmą, į Rusiją. Lojalių žydų Lietuvai mes turėjome labai nedaug, visi kiti buvo kalti prieš Lietuvą ir lietuvius, vienu ar kitu būdu.

JONAS TALPŪNAS

Dalia Valatkaitytė

Agota Valinskaitė

Šarūnas Valiukėnas

Ramūnas Underys

Marytė Švaraitė

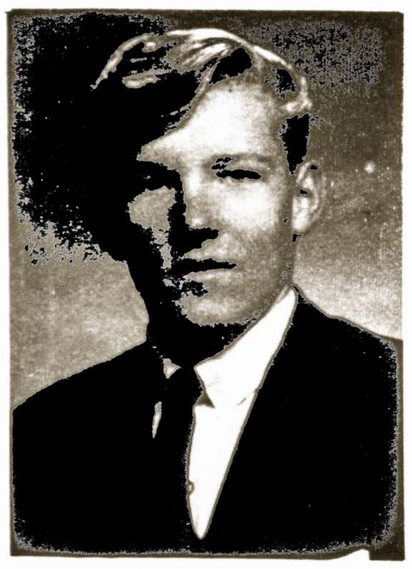

Edmundas Tervydis

Jūratė Truškūnaitė

TINKAMI RŪBAI DUODA GERĄ SAVIJAUTĄ

D Ė M E S I O !
Pas mus Jūs rasite vyrui pasaulį! - Mes galime Jus aprengti nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių geriausių gaminių BOTANY"500"kosciumai ir paltai. Manhattan marškiniai, LEE ir DISNEY skrybelės. Krautuvė atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 10 iki 4 v.

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,

4630-32 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill. Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuošimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

PARAMA-

PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th $4.98	COCTAILS MANHATTAN OR MARTINI kvorta	$2.98
GERMAN BRENDY	5th $3.98	LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas	5th $0.89
CANADIAN WHISKEY	5th $3.98	NAPOLEON FRENCH BRANDY	5th $3.35
VODKA pilna kvorta	$3.59	RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz.	$1.15
KRON BRANNVIN AQUAVIT (švediška)	5th $3.98	BORDEAUX pranc. vynas	5th $0.98

Gardžiausia duona — bulkutės — sausainiai — tortai

BRUNO KEPYKLOJE KEPA LIETUVIŠKĄ DUONĄ

BRUNO KEPYKLA

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Aguona!

Sav. BRUNO MACIANSKIS

3339 So. Lituanica Ave
Tel- CL 4-6376

Laisvoji Lietuva

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL

Telef: FR 6-5416

Kas ir kur?

* LAISVOJI LIETUVA dėkoja remėjams:

1) Br. Gurkšnys.....$15
2) J. Raščius.....$ 5
3) A. Jaras.....$ 2
4) K. Rūkas.....$1
5) J. Baužys.....$ 1
VISO- $ 24.

****

Čikagos LAS skyrius turėjo susirinkimą (gegužės 24d.), kuriame buvo aptarti visų trijų Čikagos skyrių: Dr. Vidūno vardo, Cicero ir Čikagos rengiamos gegužinės Bučo sode reikalai ir numatomoji išvyka į Wiss. Como ežerą. Pirmininkavo sk. pirm J. GUDAITIS.

****

GEGUŽĖS 2d. 1 val. p. p. BUČO darže rengiama gegužinė-piknikas, kurio visas pelnas yra skiriamas Tautinių Šokių Šventės rengimą paremti. Nepamirškime! Visi dalyvaukime - visi kviečiami!

****

Anglijos LAS Vietininkijos Valdybos pirmininkas dipl. teis. Petras MAŠALAITIS spalio mėnesį atvyksta į Ameriką pasisvečiuoti.

****

ALVUDas išleido Dr. J. Žirgulienės, nervų ir psichinių ligų specialistės, paskaitą-brošiūrą. Norintieji tą brošiūrą gauti, pasiunčia ALVUD vardu $ 1 šiuo adresu: 2319 West Garfield Blvd. Chicago 36, ILL.

Šia proga reikia pažymėti, kad ALVUDas plėsdamas savo gražią veiklą, turi savo planuose pastatyti Čikagoje pirmutinius pavyzdinius VAIKO NAMUS, kuriuose koncentruotų visą auklėjamą veiklą. Plačioji Amerikos lietuvių visuomenė kviečiama šias ALVUDo pastangas paremti aukomis.

****

MONTREALIS, Kanada. Įvykusiame LAS Montrealio Aktivystų Grupės metiniame narių susirinkime buvo išrinkta nauja vadovybė. Grupės pirmininku išrinktas JUOZAS ŠIAUČIULIS, sekretoriumi - AUG. MYLĖ.

****

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas numatomas šaukti rugsėjo mėn. Čikagoje.

****

ALT savo pastarajame posėdyje nutarė šaukti LIETUVIŲ KONGRESĄ 1964 metais Vašingtone, prieš tai ištirdama smulkiau Kongreso organizavimo klausimus ir susitardama su vietiniais Vašingtono veikėjais dėl Komiteto sudarymo.

****

ALT pirmininkas L. Šimutis ir Dr. P. Grigaitis dalyvavo Amerikos Pabaltiečių Komiteto posėdyje Vašingtone.

****

KRISTIJONO DONELAIČIO Lituanistinės Šeštadieninės Mokyklos V ir VII skyrių pareigūnai, vadovaujami mokytojos P. LAMPSATIENĖS, surinko 6 tuzinus meniškai išgražintų margučių ir pasidarė Velykų eglutę arba kiaušinininką Kupiškio apylinkės papročiu. Iš kairės: Vytenis Trinkus-seniūnas, Lydija Juodviršytė-seniūnė, nuolatinės tvarkdarės Virginija Petkūnaitė ir Daiva Jamdolytė, "Pirmųjų Žingsnių" redakcinės komisijos nariai-Regina Jurgilaitė ir Aldas Naris. Nuotrauka - V. Noreikos

GEGUŽINĖ BUČO DARŽE

Birželio 2d.

Pelnas SKIRIAMAS **Liet. Tautinių Šokių Šventei paremti**

NEPAMIRŠKITE VISI ČIKAGOS, CICERO BEI ARTIMŲJŲ APYLINKIŲ LIETUVIAI ATSILANKYTI !

****
****

Lietuvių Agronomų Sąjungos delegacija įteikia tūkstanties dolerių čekį Lietuvių Fondo Valdybos Pirmininkui T. Blinstrubui.

Nuotraukoje-(iš kairės į dešinę) Šimaitis, Indreika, Blinstrubas, Sadūnas ir Ruibys.

Foto-A. Gulbinsko

****
****

Taupykit ir Skolinkit Pinigus Amerikos
Lietuvių Sostinėje - Marquette Parke

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrad nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

4½% anticipated dividend on investment accounts

Chicagos Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausioji ir mūsų klijentų patogumui puikiausiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

Current Dividend up to 4¼%

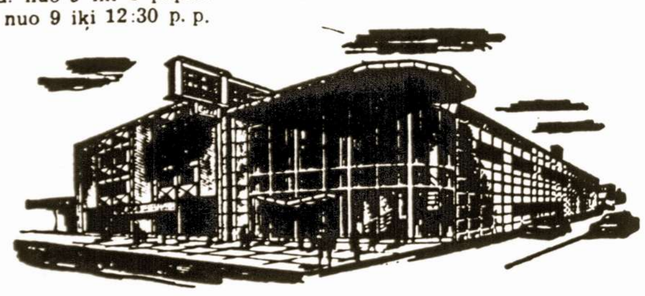

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GRovehill 6-7575

1963. VII. 7 d.

ANTROJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ
ČIKAGOJE
(International Amphitheatre, S. Halsted & 42nd Street)

Bilietai gaunami:
Cicero delikatesų krautuvė, 1425 So. 49th Ave.
J. Karvelis, 3322 So. Halsted St.
Marginiai, 2511 W. 69th St.
Royal Blue maisto krautuvė, 4359 So. Campbell Ave.
Visos JAV ir Kanados L.B. apyl.

Paštu: V. Grebliūnas, 6941 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.

Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, 6 dol.

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:

JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
6108 S. Ashland Avenue Chicago 36, Illinois
Telef.: WAlbrook 5-5671